

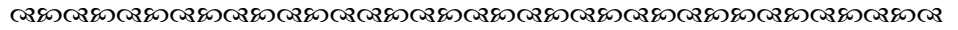
פקודיך דרשתי

פרשת וזאת הברכה התשע"ט (ז)

לתרומות, הערות והארות במל': 0583219093 או

בדוא"ל: pikodic@gmail.com

חדש: ניתן לתרום בעמדות "נדרים פלוס" ע"י להיצה על קופות נוספות והקשת המילים: פקודך דרשתי, או במל' 03-7630585 קוד 2378

ששבת זבולון ימצא את ממון הספינות הנשברות בים! שש של מי היו הספינות השבורות? פרחי עקיבא התעשר בברכתו של זבולון! שחידה: מתי נשברו בבת אחת כל האוניות שהיו בים? שחאם ימצאו אי פעם את האוצרות שהצטברו בקרקעית הים? שמניין מקור עושרו של שלמה המלך? שמלך המשיח יחלק את אוצרותיה של יפו! שמלמי יחלק מלך המשיח אוצרות של ממון? שחאם יששכר קיבל ברכה בפני עצמו? שמדוע ישראל הפסיקו לחטוא באיסור הבמות - רק בזמן חזקיהו המלך? שסיפור מופלא על הברכה המעויה אצל עמלי תורה!

"כי שפע ימים יינקו זשפוני טמוני חול" (לג, יט)

שחידה: מתי נשברו בבת אחת כל האוניות שהיו בים? תשובה: כתב רבינו בעל הטורים בפרשת בשלח (יד, כא): בבקיעת ים סוף נשתברו כל האוניות שבים!

שאם ימצאו אי פעם את האוצרות שהצטברו בקרקעית הים? במשך השנים ישנם עדויות על אלפים רבים של ספינות שטבעו, נשתברו, או טובעו בים ברחבי העולם (בימי מלחמת העולם השנייה ידוע על מאות ספינות מסע ומלחמה שהוטבעו ע"י הצדדים הלוחמים, חלק גדול מאותם ספינות נשא אוצרות נכבדים) בממצאים שנעשו ונעשים בשנים האחרונות, באמצעים טכנולוגיים מפותחים ובעזרת צוללנים (ובתקופות קדומות יותר, נעשו חיפושים ע"י אמודאים, וראה מסכת ר"ה כג, א), נמצאו מעט חפצי ערך מספינות אלו, אך רובם של האוצרות שקע במצולות ים ולא אותר. שאלה: האם אוצרות אדירים אלו - ימצאו אי פעם? תשובה: נאמר בספרי (כא): "כי שפע ימים יינקו - זו ימה של יפו שגנוז לצדיקים לעתיד לבוא. מניין אתה אומר שכל ספינות שאובדות בים הגדול וצוררות של כסף ושל זהב ואבנים טובות ומרגליות וכל כלי חמדה, שהים הגדול מקיאם לימה של יפו שגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, לומר כי שפע ימים יינקו."

שכל ממון שנטבע בעולם חייב לבוא לימה של יפו! דבר מופלא כתב הגה"ק רבי אברהם אזולאי זי"ע (סכו של החיד"א) בספרו 'חסד לאברהם' (מעין השלישי, נהר כג): "שכל כסף וזהב ואבנים טובים ומרגליות הנטבעים בים כל הימים מושבע הים להביא אותם בים יפו תוך ג' ימים לטבעתם! להלן המשך דבריו הנפלאים של החסד לאברהם:

שמניין מקור עושרו של שלמה המלך? "וכל מה שנטבע מששת ימי בראשית עד זמן שלמה, הכל הקיא ים יפו ליבשה, ומשם נתעשר שלמה!"

שמלך המשיח יחלק את אוצרותיה של יפו! "ומה שנטבע מזמן שלמה עד זמן קיבוץ גלויות - הכל עתידה ים יפו להקיא אותם ליבשה, והמשיח יחלק אותם לכל צדיק וצדיק חלקו. הה"ד "כי שפע ימים יינקו", וגם כל המטמוניות שתחת העפר - עתידה הארץ להיות נעשית מחילות מחילות, להתגלגל ולהוליך כל אוצרות המלכים, ומוליך אותם לארץ ישראל כדכתיב "ושפוני טמוני חול וגו'."

שמלמי יחלק מלך המשיח אוצרות של ממון? "והכל יתגלה בתוך ארץ ישראל למלך המשיח והוא יחלק אותם לאנשי קיבוץ גלויות, לכל אחד חלקו, וישבעו ממון רב לאותם שהקפידו על ממונם ועל גופם - ישארו גשמיים ושבעים ממון, ואותם שלא חשו על גופם ועל ממונם, אלא על רוחם בלבד הקדוש ברוך הוא עושה אותם בריה חדשה, ומוליך אותם לגן עדן התחתון."

"ולזבולון אמר שמח זבולון בעאתך ויששכר באהליך" (לג, יח)

זבולון (היינו מש"כ ויששכר, לא קאי על ששכר, רק על זבולון שיש לו שכר באהליו). ומבואר, דלב' הפירושים לא קאי הברכה על יששכר - רק על זבולון. ומ"ש (רש"י) הקדים ברכת זבולון לברכת יששכר, היינו שרמוז כאן ברכה ליששכר ג"כ. ויל"ע למה לא בירך ג"כ את יששכר להדיא?

מי שעוסק בתורה לא צריך ברכה: ותירץ מרן הגר"ח תירוץ אמיתי ונפלא: "ונראה, שיששכר שעסק בתורה, לא הוצרך

ששבת זבולון ימצא את ממון הספינות הנשברות בים! כתב רבינו החזקוני (וכ"ה רבותינו בעלי התוס') וז"ל: "פעמים שהספינות נשברות בנמל וטבועות וטמונות בחול, וכשהים נקמט ומתמעט, כמנהגו בכל יום, באים בני זבולון ונוטלים אותן ממון."

של מי היו הספינות השבורות? ומסתבר דאותם ספינות יהיו של נכרים, והווה אבידת עכו"ם המותרת, ואין צריך להחזירה, ואף אסור להחזירה, כדפסק הרמב"ם (בפרק י"א ה"ג מהל' גוילה ואבידה): "אבידת עכו"ם מותרת, שנאמר אבידת אחיק, והמחזירה הרי זה עובר עבירה". או יתכן, שהספינות שנשברו היו אף של ישראל, וכבר נתיימש מלמצוא הממון, כמ"ש הרמב"ם (שם פ"ו ה"ב): "לפיכך המציל מן הנהר ומזוטו של ים ומשלוליתו של נהר וכו' - אם ידע בודאי שנתיימשו הבעלים הרי אלו שלו ואם לא ידע יחזיר" (וראה מש"כ שם הראב"ד בהשגות, וראה מגדל עוז).

רבי עקיבא התעשר בברכתו של זבולון! מעניין לציין שברכה מיוחדת זו שנאמרה לשבת זבולון, שיתעשרו מן הספינות הנשברות בנמל ים - התקיימה אצל התנא הקדוש רבי עקיבא! כדאיתא במסכת נדרים (ג, א) דרבי עקיבא התעשר מחמת ששה דברים, ואחד מהם הוא: פעם אחת נתן רבי עקיבא ד' זוזים לספנים (רש"י ביאר שנתנם בעבור שכר הטרחה שטרחו) וביקשם שיביאו לו דבר מה שימצאו. לא מצאו הספנים מאומה, מלבד תיבה שהיתה מונחת על שפת הים, אותם הספנים חשבו שהביאו לו דבר שאינו שווה ערך, וע"כ ביקשו מר"ע שימתין עד שימצאו דבר מה נוסף. פתח רבי עקיבא את התיבה, ומצאה מלאה בדינרים. כיצד הגיעה אותה תיבה מלאה בדינרים לחוף הים? מספרת הגמ', שפעם אחת טבעה ספינה של ישמעאלים (ראה הגה' הב"ח ח"י מהרש"א), וכל ממון אנשי אותה הספינה היה מוצנע באותה תיבה. ואותה תיבה מצאו הספנים והביאוה לרבי עקיבא.

אוצרות בנמל ובים! מה שכתבו רבותינו הראשונים (החזקוני ובעלי התוס') שבני זבולון יזכו למצוא את ממון הספינות הנשברות בנמל. נראה שלא דוקא בנמל - אלא גם ממון של ספינות הנטבעות בים, ומה שכתבו בנמל - היות והיה מצוי יותר שהאוניות הבאות לנמל נשברות שם, מטורח הנסיעה, ופעמים מהתנגשות בסלעים שעל שפת הים. מה גם שיותר קל למצוא מטמוניות ספינה שנשברה בנמל, מלמצוא מטמוניות ספינה ששקעה בלב ים.

שאם יששכר קיבל ברכה בפני עצמו? מרן הגר"ח קניבסקי כתב בספרו 'טעמא דקרא': לא נזכר כלל ליששכר ברכה, וכן מוכח ברש"י שיששכר לא קבל ברכה, רק נכלל בברכת זבולון, וכן בבראשית רבה (פ' ע"ב סי' ה) כשבא משה לברך את השבטים, הקדים ברכת זבולון לברכת יששכר, שנאמר "שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך - שמח זבולון בצאתך ממה שיששכר באהליך (ר"ל שזה זכות לזבולון). וי"א, יש שכר באהלי

לברכה - כי הוא מקור הברכה, ורק זבולון הוצרך גם לברכה יששכר כדי שיתרבה שכרו!

☞ **יסוד נפלא של הנצי"ב בספרו 'העמק דבר'** (פרשת ואתחנן) כתב דבר נפלא בעניין הברכה לה זוכים עוסקי התורה, ולהלן נכתוב תמצית יסוד דבריו הקדושים:

☞ **מדוע ישראל הפסיקו לחטוא באיסור הבמות - רק בזמן חזקיהו המלך?** המתבונן בסדר הדורות יבחין, שעד המלך חזקיהו נכשלו חלק מעם ישראל - והקריבו לה' גם בבמות, אף שהקרה בבמות נאסרה. רק בזמן חזקיהו המלך הפסיקו לגמרי, אף היחידים, להקריב בבמות. ויש להבין מה התחדש בזמן חזקיהו המלך, אשר גרם לאנשים להפסיק לחטוא בהקרה על גבי הבמות?

☞ בכדי לענות על שאלה זו, צריך להקדים ולהסביר מה גרם לאנשים לחטוא ולהקריב על הבמות? והנה ישראל הקריבו בבמות משום ב' סיבות: א. בכדי להגיע לקרבת ה' - ע"י הקרבת הקרבן, באופן טבעי חשו התרוממות הרוח וקרבה להש"ת. ב. פרנסה - ידוע שע"י הקרבת קרבן לה' מושפע שפע גדול למקריב, וכעצה וסגולה לקבל השפעה של פרנסה, הקריבו על הבמות, וקיוו שע"י כך יקבלו שפע של פרנסה.

☞ אמנם משהגיע חזקיהו המלך, ונעץ חרב בבית המדרש, וכל ישראל מנער ועד זקן עסקו בתורה! ממילא כבר לא הרגישו ישראל בנפשם צורך לחטוא בהקרה על גבי הבמות, משום שע"י התורה, קיבלו את כל סיפוקם: א. קרבת ה' - ע"י שקידת ועמל התורה מגיעים לקרבת ה' גדולה מאד! ב. פרנסה - העוסק בתורה מושפע לו שפע וברכה של פרנסה.

☞ **סיפור מופלא על הברכה המיטויה אצל עמלי תורה!** ובאמת עינינו הרואות שפע של ברכה היורד על כל מי שעוסק בתורה שלא כדרך הטבע - בבחינת "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן". סיפור מופלא שמענו מפיו של בעל המעשה:

☞ מעשה באברך יקר, בן חו"ל שעלה עם משפחתו לארץ ישראל, אותו אברך - אין לו בעולמו אלא ד' אמות של תורה! אף בני ביתו דואגים שיוכל לעסוק ולשקוד בתורה הקדושה ללא שום הפרעה! מיודענו חי באופן מחושב אך מרווח, ומעולם לא הרגיש מחסור, ואף הצליח לחסוך מדי חודש בחודשו סכום משמעותי בגמ"ח המקומי.

שנים עברו, המשפחה גדלה, והבית הקטן בעל שלושת החדרים - היה קטן מלהכיל את המשפחה הגדולה. משכן החליט האברך לנצל את אופציית ההרחבה שהיתה בביתו, ולהרחיב את הבית בעוד שני חדרים נוספים. אותו אברך, לצד שקידתו ועמלו בתורה, נחשב תמים מאד בענייני העולם הזה, מה גם שלא היה 'ישראלי' שורשי... ולכך חשב, שהעיסוק עם בעלי מלאכה הוא דבר פשוט מאד...

ממחשבה למעשה: בירור קצר העלה שהספיק, במשך השנים, לחסוך מאה ועשרים אלף ש"ח! לאתר מכן פתח ספר טלפונים וחיפש אחר קבלן שיפוצים. והנה צדה את עינו פרסומת: "גמ"ח שיפוצים! בניה ושיפוצים. מחירים מיוחדים לאברכים!". יותר טוב מזה כבר לא יכול להיות! כך חשב... התקשר לטלפון הרשום בתחתית המודעה, והזמין את "גמ"ח שיפוצים" לבקר אצלו ולתת הצעת מחיר! לאחר כשעה נחת אצלו יהודי עב בשר בעל זקן ארוך ועיניים יוקדות, שבמבט ראשון הבין שנפל לידיו 'טרף קל'.

לאחר ש'הקבלן' ראה את היקף העבודה, ניסה לדובב את האברך ולבדוק כמה הוא מוכן לשלם... האברך בתמימותו הודיע וביקש: יש לי רק מאה עשרים אלף שקל - אנא ממך התחשב בי! (למען האמת, מחיר השוק של שיפוץ שכזה לא עלה על שמונים אלף ש"ח). "גמ"ח שיפוצים" חיך, ואמר: "תראה בעיקרון הייתי לוקח על עבודה מורכבת כזו מאה שישים אלף שקל, אך כיון שאני רואה שאתה אברך צדיק, אקח לך רק מאה עשרים אלף - רק אל תספר לאף אחד על המחיר המיוחד..." האברך התרגש מאד, וחיבק את הקבלן תוך שהוא מודה לו על "ההתחשבות וההנחה הגדולה!"

עוגיות ומשקה קל הונחו על השולחן לרגל "מעמד הסיכום על השיפוץ", ותוך כדי לגימת כוס משקה מוגז נוספת - ענה הקבלן 'בנחת' על שאלותיו של האברך:

- "לא, לא צריך חוזה. תבין בין בני תורה לא עושים חוזה".
- "בישראל נהוג לשלם הכל בהתחלה, אבל אתה יכול להשאיר אלף שקל בשביל הסוף..."

- "תבין, המחיר שנתתי לך הוא מחיר למוזמן בלבד".
- "ברגע שאתה משלם, מתחילים עבודה".

שעתיים עברו, ומיודענו חוזר מהתרוצצות לפרוט המחאה גדולה, ובידו מאה ותשע עשר אלף שקלים במוזמן! הקבלן מיד הגיע. במחווה מיוחדת הכריז: אני אפילו לא סופר את הכסף, אני סומך עליך! לאחר כחצי שעה הופיע בביתם הקבלן כשלצידו עובד ישמעאלי שפטיש גדול בידו: "תכירו את סעיד אבו מחמד. כעת, ביחד נפרוץ את גול החיצוני, ומחר נתקדם עם צוות מורחבו". שעה עברה, והקיר החיצוני נפרץ כשגל חום חודר דרכו לבית. "צריך לנוח קצת. הפסקת קפה" הכריז הקבלן, תוך שהוא יורד עם סעיד "לנוח קצת ברכב".

המנוחה ברכב התבררה כארוכה מאד... הקבלן לא חזר יותר! נעלם... הטלפון שלו נותק, ומהחברה הסלולרית נאמר "הקו אינו פעיל". מסתבר שיותר זול להחליף קו טלפון, מלהחזיר למעלה ממאה אלף ש"ח.

שבועות עברו. כל הניסיונות להשיג את 'הקבלן', לא עלו יפה. בעצת רב פנה למשטרה בתלונה, ושם התברר לו שדפוס הפעולה מוכר, והוא לא הראשון שנפל בחלקלקות פיו של "גמ"ח שיפוצים" - "אובה האברכים", אך הנ"ל עדיין לא בא על עונשו עקב "חוסר ראייה".

הכאב היה גדול. מצד אחד סכום כסף שהלך לטמיון. ומצד שני הבית נשאר קטן וכעת אין כסף להרחיב. וכל מה שנשאר זה מעטפה ובה אלף ש"ח, שהקבלן 'טוב הלב' הסכים לדחות לסוף השיפוץ... בלב כאוב נסע ללשכת הגזית של דורנו - מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לקבל את ברכתו ועצתו. מרן שליט"א מקשיב, ושואל: "כמה כסף נשאר לך? והאברך עונה "אלף שקל". אחד מבני הבית מצדין באוזני מרן שמדובר באברך מתמיד במיוחד!

מרן מחיך, הרי למי שעוסק בתורה יש את הברכה והשפע שלו, ואז אומר מרן שליט"א: "אתה תשפץ באלף שקל!", האברך מופתע: הרי אלף ש"ח לא מספיק אפילו לסתום את החור ש"גמ"ח שיפוצים" פרץ בסלון... אבל באמונת חכמים שהורגל בה - אינו שואל שאלות! שבוע עבר, ואין חדש. אך מיודענו הצדיק אינו מודאג. מחזיר הוא בבני ביתו אמונת חכמים, וכולם רגועים ושמחים וממתינים לבוא הישועה.

בצהרי היום דפיקות בדלת. בפתח עמד אדם צעיר ולא מוכר. "שלום שמי גבי" הוא מציג עצמו, וממשיך: "אני קבלן שיפוצים, ומוזה זמן מה אני עובר ליד ביתכם ורואה את הפתח הפעור בחזית הבית, אולי אתם צריכים עזרה? שמא נתקעתם באמצע?"

האברך סיפר השתלשלות הדברים באריכות. גבי הציע את שירותיו: "אני כעת פנוי מעבודה, אם תרצו אוכל לעשות לכם מחיר טוב, מתוך התחשבות בעוגמת נפש שעברתם". מיודענו הבהיר לגבי הנחמד, שאין באפשרותו לשלם יותר מאלף שקלים... גבי צחק, כביכול שמע בדיחה טובה... "אתם מבין בוודאי, שבסכום זה לא ניתן לממן אפילו את הפיתה עם היתים לפועלים הערביים במשך זמן השיפוץ..."

גבי הלך לדרכו, כשהוא משאיר מאחוריו אברך מחוזק מאי פעם באמונת חכמים: "אני לומד תורה, ולכך ר' חיים הבטיח לי שיפוץ באלף שקל - אז בסוף יהיה שיפוץ באלף שקל"

לא חולפת שעה, ושוב גבי בפתח. כידיד ותיק הוא מתיישב מעצמו, ואומר בהתרגשות: "אומר לכם את האמת אני חדש בעיר הזו. במקום מגורי הקודם נחשבתי לקבלן מצליח וידי היו עמוסות בעבודה, אך כאן - משום מה עוד לא קיבלתי אפילו עבודה אחת... ניסיתי לפרסם בעיתון המקומי, אך לשוא. כנראה אנשים עדיין לא מכירים אותי. כעת חשבתי על רעיון שיעזור גם לי וגם לכם... החל ממחר בבוקר אכנס לביתכם עם פועלים, אשפץ את ביתכם באופן הטוב ביותר, וכך אנשים יכירו אותי. וגם אוכל לשלוח אליכם אנשים להתרשם מעבודתי... והמחיר: אלף שקלים בלבד, וגם זה רק בשביל שלא יאמרו שאני עובד בחינם..." הפעם היה האברך זהיר יותר, ובשמחה הסכים ל'עסקה' רק בתנאי שהאלף ש"ח ישולם רק לאחר גמר השיפוץ...

ואכן, למחרת עם הנץ החמה מופיע גבי יחד עם צוות מורחב, שעה לאחר מכן באה האספקה: 3 משאיות טעונות חומרי בניין!

חודש עבודה מסיבי, וההרחבה הושלמה באופן מושלם - הרבה יותר מאשר חלם אי פעם! על הדרך, הוחלף גם הריצוף הישן בכל הדירה, ונצבעה מחדש - "שהדירה תראה דירה לדוגמא!"

סיכומו של דבר: הדירה הורחבה, שופצה ושודרגה בשווי כולל של למעלה ממאתיים אלף ש"ח, והכל במחיר של אלף שקלים בלבד! עד כאן סיפור, על ברכה של שר התורה, לאברך העוסק בתורה, שיזכה לברכת התורה!